

Drets Sexuals i Reproductius a l'Agenda Global i a l'Agenda de Barcelona, Catalunya

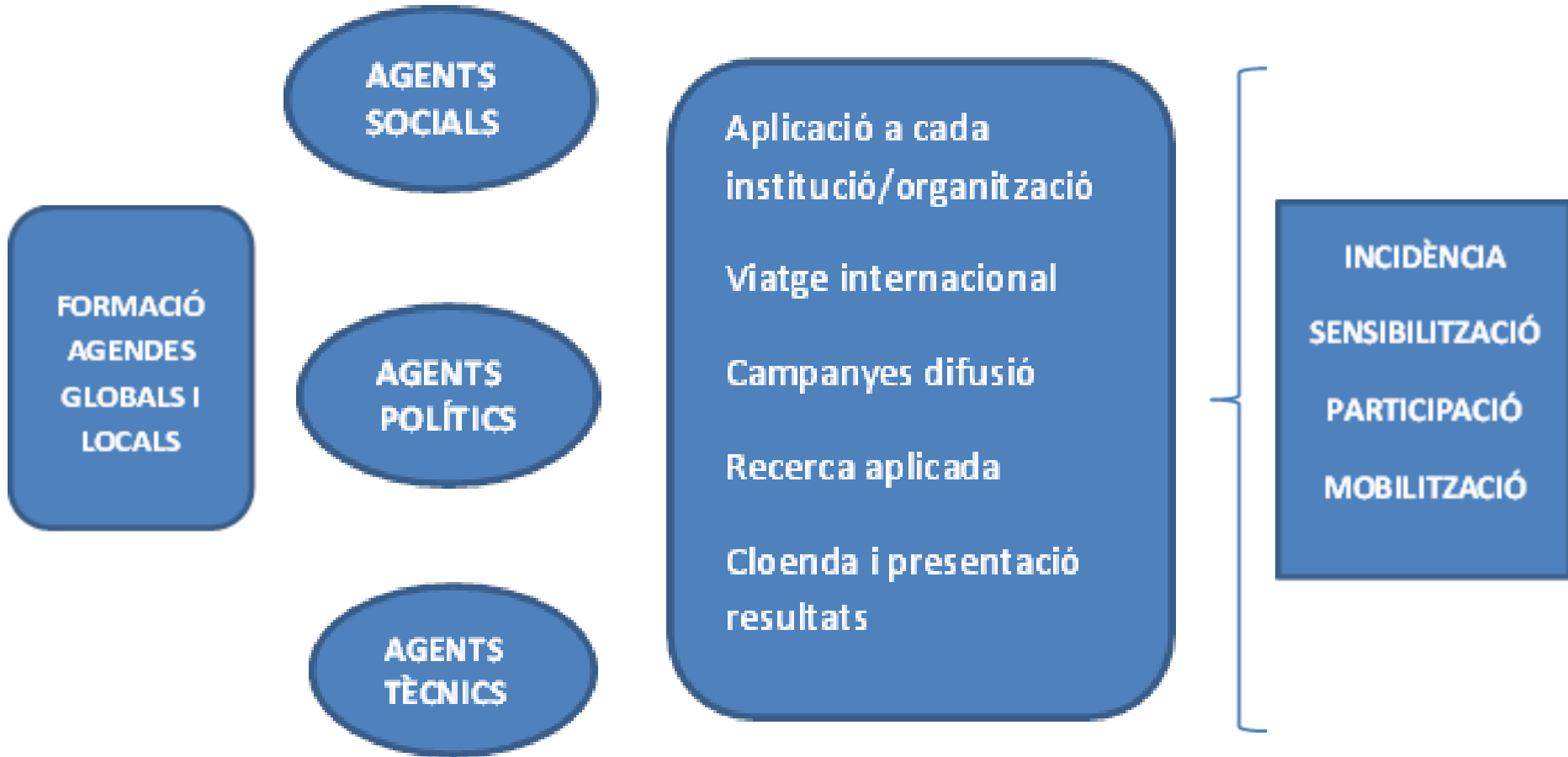
Amb el suport de:

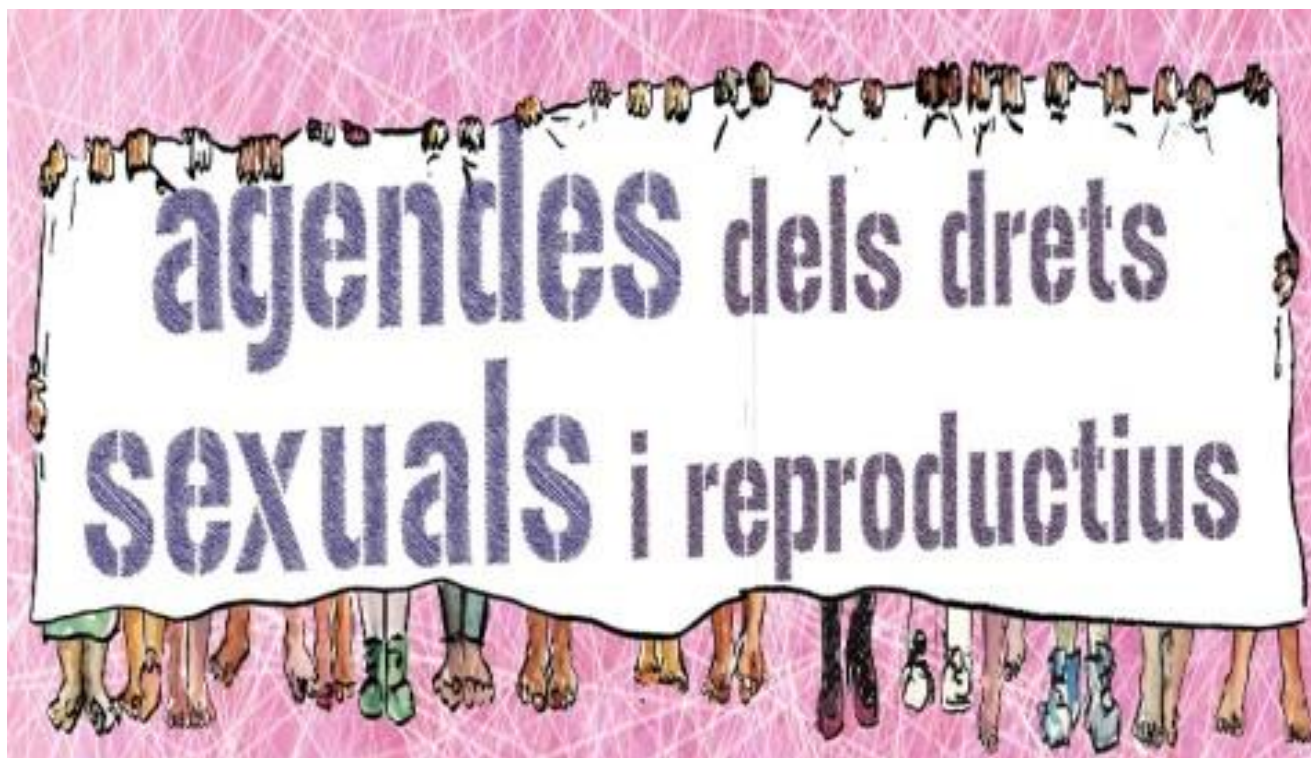
EL PROJECTE

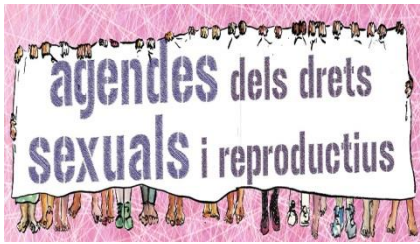
1. Projecte d'incidència per als agents claus, socials i governamentals, en l'àrea de la salut i DSiR per tal que s'incorporin a les agendes locals els elements fonamentals dels processos de la Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona (CSW) i Comissió sobre Població i Desenvolupament (CIPD)
2. Procés continuat de formació teòrica i pràctica, incloent la possibilitat de participació en espais multilaterals i internacionals
3. Projecte promou la col·laboració i el treball en xarxa entre els diferents actors implicats
4. Blog <https://agendessexuals.wordpress.com>

EL PROJECTE

Les formacions

Emiliana Tapia

Laura Laski UNFPA

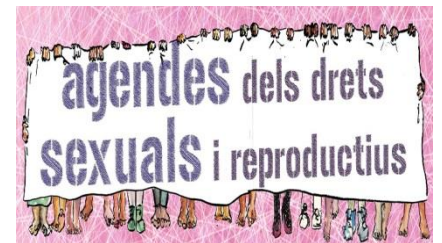

Maira Moro

Sandra Castañeda

agentes dels drets sexuals i reproductius

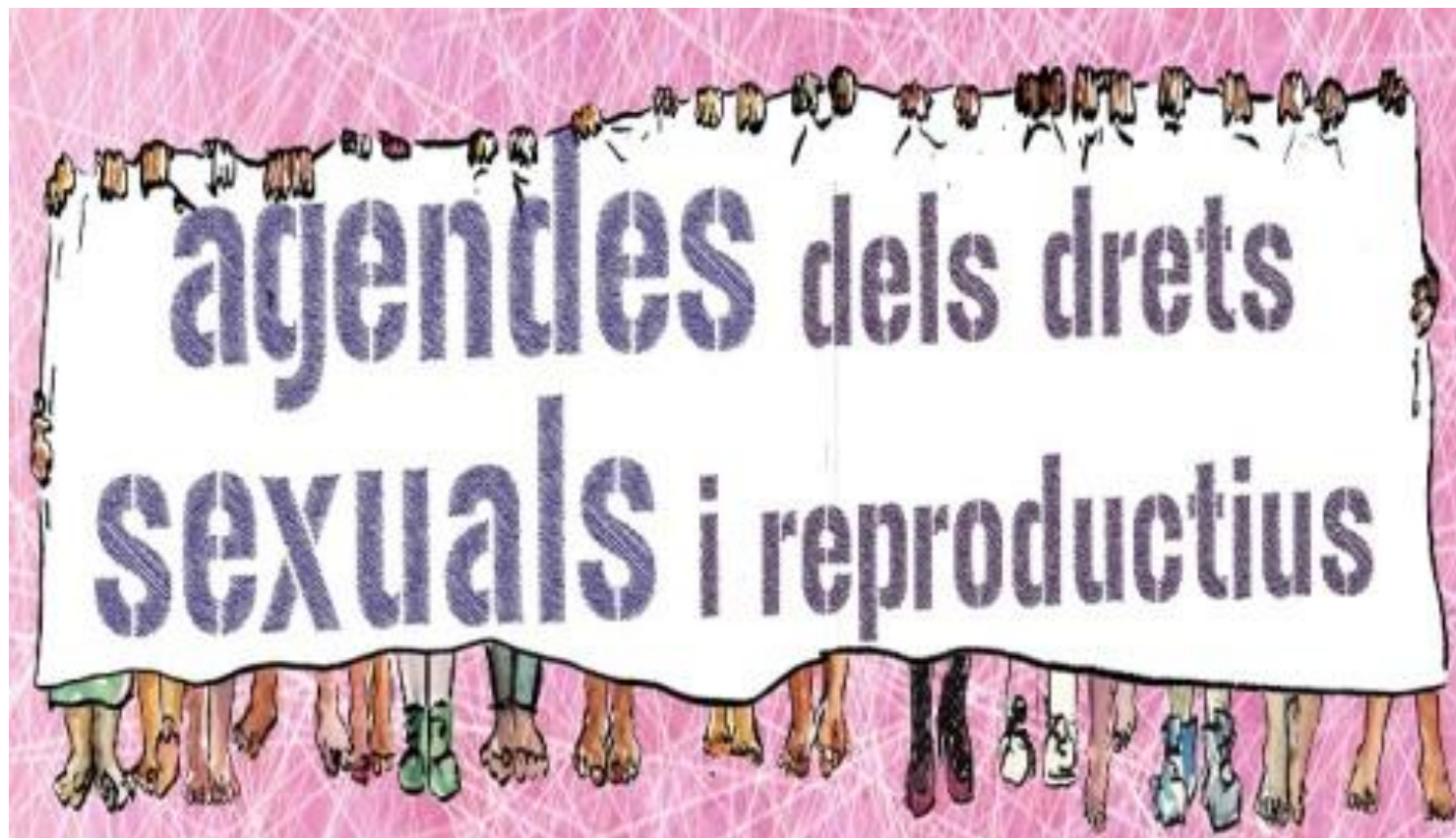
Declaració *Institucional*
Parlament de Catalunya

Declaració al Parlament de Catalunya pels Drets Sexual al Procés del Post2015

8 de julio 2015

Actes Associats al Projecte

Dijous, 11 de febrer

Planta baixa del Carrer Avinyó, 15
 Confirma la teva assistència a
 internacional@apfcib.org

93 305 5322

Tira pel Dret(s)!

Drets Sexuals i Reproductius als Objectius de Desenvolupament Sostenible

10.00-10.30: Sessió d'obertura

- Sra. Marta Maciàs, Directora Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.
- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona
- Sra. Sílvia Aldavert García, Coordinadora de l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears (APFCIB).

10.30-11.45:

- **Procés i aprovació de l'Agenda Desenvolupament 2030 i actualitzat en la definició dels indicadors del ODS.** Sr Luis Mora, Responsable Gènere, Drets Humans i Cultura. UNFPA.
- **Garantir els Drets Sexuals i Reproductius com a element central de l'Agenda 2030.** *Iniciativa per l'accés als serveis de salut sexual i reproductiva* a càrrec de la Sra. Filomena Ruggiero, representant de Countdown 2015 i responsable de l'Àrea d'incidència política de la FPFE.

moderadora: Montse Pineda Lorenzo, responsable de l'Àrea d'incidència política de Creación Positiva.

11.45-12.00: DESCANS.

12.00-13.30:

Grups de treball per a la implementació dels ODS a nivell local.

1. Igualtat
2. Salut
3. Educació

Dinamització a càrrec de les entitats: Cooperació, Creación Positiva i APFCIB

13.30-14.00: Cloenda de l'acte

- Sra. Maria Peix Batet, Coordinadora de Cooperació al Desenvolupament de l'entitat Cooperació.
- Sra. Marta Maciàs Quesada, Directora Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.
- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona.

Xerrada debat: Lluita per la despenalització de l'avortament terapèutic a El Salvador. Incidència local i global.

Amb **Morena Herrera** i **Alberto Romero** de *La Colectiva Feminista* i *l'Agrupación Ciudadana para la despenalización del Aborto Terapeutico i Eugénico*

Organitza:

Divendres, 16 d'octubre de 2015 a les 17:00 hores

LaFede.cat
c/ Tapies, 1-3
Barcelona

Col·labora:

Presencia del Projecte a CSW60

CSW60

Nacions Unides

FÒRUM DE LES ONGs A LA CSW60
Drets Sexuals i Reproductius a l'Agenda Global
i a l'Agenda de Barcelona i Catalunya
 14 de març 2016 de 12.30 a 14h, al Thai Cultural Center (TCC)
 310 44th St. Suite #L, New York, NY10017

PRESENTACIÓ DE LA JORNADA
 +
ABORDATGE DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA A CATALUNYA
 Sra. Teresa Maria Pitarch i Albós - Presidenta de l'Institut Català de les Dones i
 Presidenta del Consell Nacional de les Dones de Catalunya. Govern de Catalunya

PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT
 Sra. Marta Macià i Quesada - Directora de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. Govern de Catalunya

MESURA DE GOVERN SOBRE SALUT SEXUAL I SALUT REPRODUCTIVA
 Sra. Pilar Solanes i Salse - Directora del Programa de Salut. Ajuntament de Barcelona

ORGANITZACIONS INTERNACIONALS I INCIDÈNCIA POLÍTICA ALS ODS'S
 Sra. Sandra Castañeda - Coordinadora General de la Red de Salud de las Mujeres Latinoamericanas y del Caribe
 Sra. María Antonieta Alcalde - Directora d'Advocacy de l'International Planned Parenthood Federation

PRESENTACIÓ DEL PROJECTE 'AGENDES SEXUALS'
 (DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS A L'AGENDA GLOBAL I A L'AGENDA DE BARCELONA I CATALUNYA)
 Sra. Montserrat Pineda Lorenzo - Coordinadora d'Incidència Política de Creación Positiva

Organitzen:
  ASSOCIACIÓ DE PLANIFICACIÓ FAMILIAR DE CATALUNYA I BALEARS
      Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Amb el suport de:
 Generalitat de Catalunya
 Ajuntament de Barcelona
 Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

 Generalitat de Catalunya

FÒRUM DE LES ONGs A LA CSW60
Drets Sexuals i Reproductius a l'Agenda Global
i a l'Agenda de Barcelona i Catalunya
 14 de març 2016 de 12.30 a 14h, al Thai Cultural Center (TCC)
 310 4th St. Suite 401, New York, NY 10017

PRESENTACIÓ DE LA JORNADA
 +
ABORDATGE DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA A CATALUNYA
 Sra. Teresa Maria Pitarich i Albós - Presidenta de l'Institut Català de les Dones i
 Presidenta del Consell Nacional de les Dones de Catalunya, Govern de Catalunya

PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT
 Sra. Maria Macias i Quesada - Directora de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, Govern de Catalunya

MESURA DE GOVERN SOBRE SALUT SEXUAL I SALUT REPRODUCTIVA
 Sra. Pilar Solanes i Salas - Directora del Programa de Salut, Ajuntament de Barcelona

ORGANITZACIONS INTERNACIONALS I INCIDÈNCIA POLÍTICA ALS ODS'S
 Sra. Sandra Castañeda - Coordinadora General de la Red de Salud de las Mujeres Latinoamericanas y del Caribe
 Sra. Maria Antonieta Alcáide - Directora d'Advocacy de l'International Planned Parenthood Federation

PRESENTACIÓ DEL PROJECTE 'AGÈNCIES SEXUALS'
 (DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS A L'AGENDA GLOBAL I A L'AGENDA DE BARCELONA I CATALUNYA)
 Sra. Montserrat Pineda Lorenzo - Coordinadora d'Incidència Política de Creació Positiva

Organitzat per:

Luis Mora
Chief, Gender, Human Rights and Culture
Branch UNFPA

Maria Jose Alcala
Director, Secretariat
High-Level Task Force for ICPD

Rosabel Agirregomezkorta

Reunions

Mabel Bianco

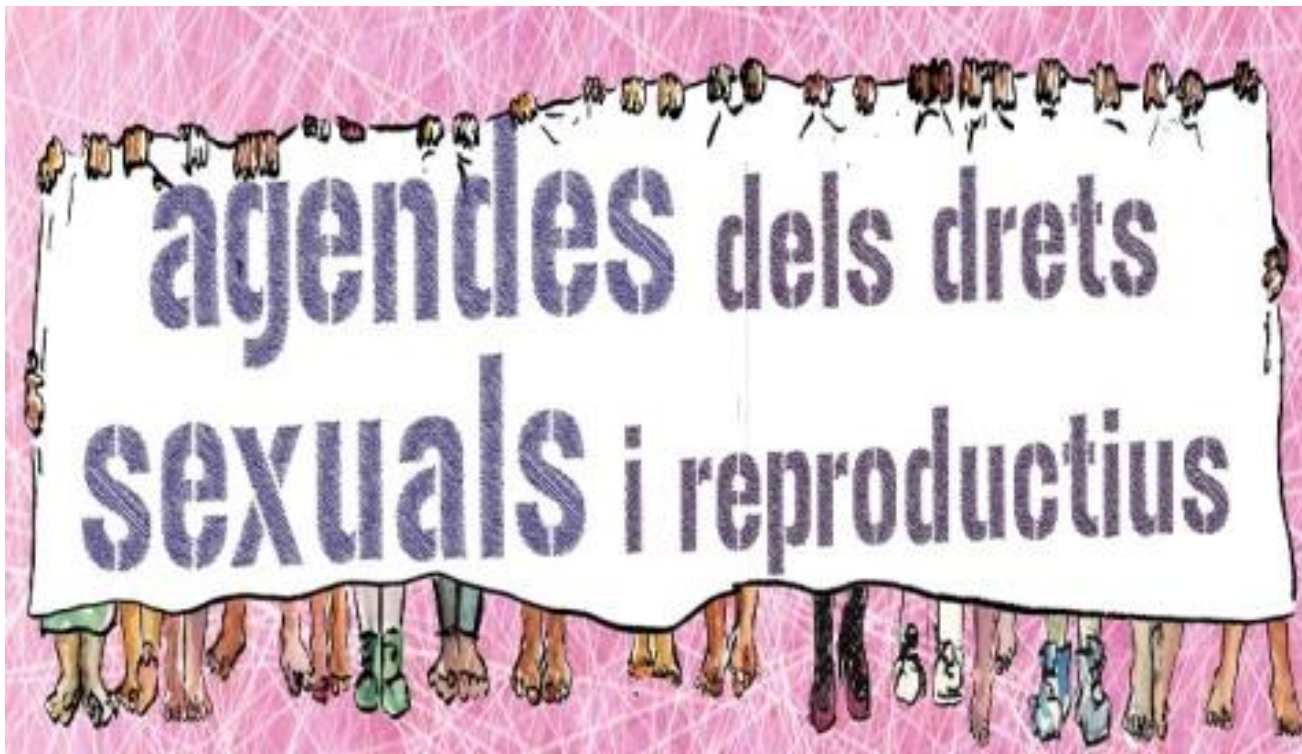
M Eugenia Romero

Participació Actes i Recepcions

Recepció Delegat Govern a EEUU

El retorn i incidència a
l'agenda catalana

6 maig 2016

Acció parlamentària pel dret a la salut
Intergrup de Població, Desenvolupament i Salut Reproductiva

L'INTERGRUP DE POBLACIÓ, DESENVOLUPAMENT I SALUT REPRODUCTIVA DEL PARLAMENT DE CATALUNYA TÉ EL PLAER DE CONVIDAR-VOS A LA TROBADA

Objectius de Desenvolupament Sostenible: DSiR a l'agenda global i a l'agenda catalana

Amb les intervencions de

I. Sra. Anna Figueras i Ibàñez, Coordinadora de l'Intergrup de Població, Desenvolupament i Salut Reproductiva del Parlament de Catalunya.

Sr. Alfonso Barragues, Assessor Tècnic de Drets Humans del Fons de Població Mundial de Naciones Unides.

Sra. Helena Vicente i Salazar, Cap d'àrea d'Incidència i Educació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Sra. Montserrat Pineda Lorenzo, representant del projecte *Els Drets Sexuals i Reproductius a l'agenda global i local*.

Sra. Rosa Amorós i Capdevila, Sra. Pilar Solanes i Salse, Sra. Laia Rosich Solé i Sra. Silvia Requena i Martínez; membres de la Delegació del projecte *Els Drets Sexuals i Reproductius a l'agenda global i local* que van participar a la CSW60.

Sra. Maria Teresa Pitarch i Albòs, Presidenta de l'Institut Català de les Dones i del Consell Nacional de Dones de Catalunya.

Di: divendres 6 de maig

Hora: 12-14h

Lloc: Parlament de Catalunya

Es prega confirmació d'assistència a Silvia Aldavert coordinacioprojectes@apfcb.org

Comissió de la Condició Jurídica i Social de l'Home

L'EXPERIÈNCIA A LA CSW60 (2016): AGENDES SEXUALS I ODS

Dijous 14 de juliol - Auditori de l'Institut Català de les Dones
(Pl. Pere Coromines 1, Barcelona)

17h. PRESENTACIÓ
Montserrat Pineda i Lorenzo, coordinadora d'Incidència Política de l'Associació Creación Positiva

17:10h a 18:30h. L'EXPERIÈNCIA A LA CSW60 (2016): AGENDES SEXUALS I ODS

- > **Teresa Maria Pitarch i Albós**, presidenta de l'Institut Català de les Dones i del Consell Nacional de les Dones de Catalunya
- > **Helena Vicente i Salazar**, cap de l'Àrea d'Incidència i Educació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
- > **Silvia Aldavert i Garcia**, coordinadora de l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears
- > **Pilar Solanes i Salse**, directora de Salut de l'Ajuntament de Barcelona
- > **Rosa Amorós i Capdevila**, secretària de les Dones d'Esquerra Republicana de Catalunya a l'Alt Pirineu i delegada territorial del Govern a l'Alt Pirineu i Aran
- > **Silvia Requena i Martínez**, presidenta de la Sectorial d'Igualtat i Drets Civils de Convergència Democràtica de Catalunya

18h a 19h. DEBAT I CLOENDA
Estrella Ramil Paz, directora de l'Associació CooperAcció

Inscripció gratuïta:
info@creacionpositiva.net

Amb el suport de:

GRUP ODS AL CNDC

ADHESIÓ A LA DECLARCIÓ DE
TÒQUIO DE l'Intergrup
Parlamentari sobre Població,
Desenvolupament i Salut
Reproductiva del Parlament de
Catalunya

ESTRATÈGIA DE SSIR I PLA DE
JUSTÍCIA DE GÈNERE DE
L'AJUNTAMENT DE
BARCELONA

ENTITATS I GRUPS
INCOPOREN ELS ODS A
LA SEVA AGENDA LOCAL

Elaboració de materials

¿CÓMO HACER DE LOS ODS UNA REALIDAD PARA TODAS LAS MUJERES Y NIÑAS?

Nos ponemos las gafas violetas para analizar los Objetivos de Desarrollo Sostenible desde un marco conceptual de Derechos Humanos con perspectiva de género y el feminismo interseccional.

3/17 Garantizar una vida sana y promover el bienestar para todos y todas en todas las edades

La Salud es aquella manera de vivir que es autónoma, solidaria y gozosa.

MEDICINA ANDROCÉNTRICA

No involucra a las mujeres, sino que se centra en el hombre, lo que genera un enfoque enfermo. Condiciona por estereotipos sociales no sólo en cuanto que los mejores esteros conllevan desde pequeño que se nos enseñe a ser machos sino a ser machos.

DERECHOS SEXUALES Y REPRODUCTIVOS

Se entiende por el grado real de la libertad de las mujeres y la base de desarrollo sostenible de las sociedades. Requiere libertad de elección y por tanto ser capaz de decidir y ser capaz de decidir.

4/17 Garantizar una educación inclusiva, equitativa y de calidad y promover oportunidades de aprendizaje permanente para todos y todas

EQUIDAD DE GÉNERO

La equidad es un espacio de igualdad de género y de equidad en el acceso a los recursos y oportunidades en donde todas y todos tienen las mismas posibilidades.

5/17 Lograr la igualdad entre los géneros y empoderar a todas las mujeres y niñas

PATRIARCADO

Visión del mundo patriarcal y androcéntrica en la que los hombres ocupan posiciones de poder y privilegio y las mujeres ocupan posiciones de subordinación y desigualdad.

10/17 Reducir la desigualdad en y entre los países

ECONOMÍAS FEMINISTAS

Transformar el sistema capitalista patriarcal y androcéntrico en un sistema que sea inclusivo y equitativo para todas y todos.

16/17 Fomentar las sociedades pacíficas e inclusivas, sostenibles, resilientes, saludables e inclusivas

VIOLENCIAS MACHISTAS

Se trata de una violación de los Derechos Humanos de las mujeres y niñas que se produce cuando se les causa daño físico, psicológico o sexual.

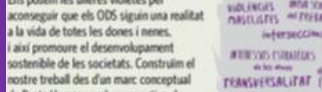
17/17 Alcanzar una nueva agenda mundial de desarrollo sostenible

ORGANIZACIONES FEMINISTAS Y MOVIMIENTOS DE MUJERES

Se refieren a las organizaciones que trabajan por la igualdad de género y el empoderamiento de las mujeres.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DES D'UNA MIRADA FEMINISTA

Ens posem les ulleres violetes per aconseguir que els ODS siguin una realitat a la vida de totes les dones i nenes, i així promoure el desenvolupament sostenible de les dones. Construïm el nostre treball des d'un marc conceptual de Drets Humans amb perspectiva de gènere i el feminisme interseccional.

Ens posem les ulleres violetes per aconseguir que els ODS siguin una realitat a la vida de totes les dones i nenes, i així promoure el desenvolupament sostenible de les dones. Construïm el nostre treball des d'un marc conceptual de Drets Humans amb perspectiva de gènere i el feminisme interseccional.

Ens posem les ulleres violetes per aconseguir que els ODS siguin una realitat a la vida de totes les dones i nenes, i així promoure el desenvolupament sostenible de les dones. Construïm el nostre treball des d'un marc conceptual de Drets Humans amb perspectiva de gènere i el feminisme interseccional.

Ens posem les ulleres violetes per aconseguir que els ODS siguin una realitat a la vida de totes les dones i nenes, i així promoure el desenvolupament sostenible de les dones. Construïm el nostre treball des d'un marc conceptual de Drets Humans amb perspectiva de gènere i el feminisme interseccional.

Ens posem les ulleres violetes per aconseguir que els ODS siguin una realitat a la vida de totes les dones i nenes, i així promoure el desenvolupament sostenible de les dones. Construïm el nostre treball des d'un marc conceptual de Drets Humans amb perspectiva de gènere i el feminisme interseccional.

Ens posem les ulleres violetes per aconseguir que els ODS siguin una realitat a la vida de totes les dones i nenes, i així promoure el desenvolupament sostenible de les dones. Construïm el nostre treball des d'un marc conceptual de Drets Humans amb perspectiva de gènere i el feminisme interseccional.

Ens posem les ulleres violetes per aconseguir que els ODS siguin una realitat a la vida de totes les dones i nenes, i així promoure el desenvolupament sostenible de les dones. Construïm el nostre treball des d'un marc conceptual de Drets Humans amb perspectiva de gènere i el feminisme interseccional.

10 REDUIR LA DESIGUALTAT ENTRE GÈNEROS I ENTRE ELS PAÏSOS

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

A nivell mundial, les dones guanyem un 24% menys en comparació amb els homes. Tenim més possibilitats, en comparació amb els homes, d'ocupar llocs de treball vulnerables; de fet, als països en desenvolupament fins el 75% de les feines de les dones corresponen al sector no formal o sense protecció. A tot el món, el 83% del treball domèstic està en mans de dones i la majoria no té tret legal a rebre un salari mínim.

La discriminació per motius de gènere té conseqüència per a moltes altres àrees de discriminació que afecten l'edat, la discapacitat, l'ètnia, l'estatus econòmic, etc., multiplicant la càrrega de les desigualtats repetides.

El capitalisme és compatible amb la vida?

Per contribuir a reduir la desigualtat a entre els països, els feminismes diversos realitzen diferents propostes des de les estratègies teòriques. Des d'una perspectiva interseccional i des d'un enfocament de Drets Humans, ens interessen particularment per aquelles propostes d'economia feminista que aporten qualitat per a la radical transformació del sistema capitalista patriarcal. Propostes que qüestionen el fonament.

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

3 GARANTIR UNA VIDA SANA I PROMOURE EL BENESTAR PER A TOTES I TOTS A TOTES LES EDATS

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

4 GARANTIR UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA, EQUITATIVA I DE QUALITAT I PROMOURE OPORTUNITATS D'APRENENTATGE DURANT TOTA LA VIDA PER A TOTES I TOTS

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

17 ENFORTIR ELS MITJANS D'EXECUCIÓ I REVITALITZAR L'ALIANÇA MUNDIAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

¿Qué limita el acceso de las niñas y las mujeres a la educación?

A l'actualitat, a tot el món, el model educatiu limita l'accés de les dones. L'exclosió a l'educació de les nenes, adolescents i joves encara és molt elevada. Existeix un nivell d'abandonament per emborronat prou elevat, moltíssims forgoles la dedicació exclusiva als nens que el sistema patriarcal ha assignat a les dones cuidadores de la família de la Bar. L'anomenat treball domèstic substitutiu al d'igualtat. Així, els nens i adolescents han après les lletres de les escoles. A més, les escoles, especialment en zones rurals, són distants del foc de residència i el camí cap a l'escola es torna un espai de vulnerabilitat per a les nenes.

En milers de casos, la discriminació es manifesta en l'exclosió estereotipada de les nenes en les oportunitats de feina i ingressos professionals.

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

On és les dones

L'educació afectiva i sexual: un dret, una prioritat

ÍNDEX

- 10 Llista d'acrònims i sigles
- 11 Presentació
- 15 I. L'educació afectiva i sexual a les agendes internacionals
- 19 II. Marc teòric: què implica i què abasta l'educació afectiva i sexual
- 23 III. Més que un dret a complir: arguments a favor de l'educació afectiva i sexual
- 29 IV. L'educació sexual als centres educatius de Catalunya
  - 29 1// El context legislatiu
  - 32 2// Anàlisi de la situació actual
  - 35 3// Models i intervencions existents a Catalunya
    - Tipologia d'intervencions pedagògiques
    - Enfocaments pedagògics
- 45 V. Carències i defectes dels models pedagògics actuals
- 49 VI. Propostes de millora
- 53 VII. Un exemple a seguir
- 57 Com a conclusió
- 59 Bibliografia

<https://agendessexuals.wordpress.com>

Les nostres conclusions

El treball d'incidència en drets (DssiRR) és un mai acabar.

És mantenir-se alerta i activades davant les vulneracions dels drets al mateix temps que es construeixen espais i possibilitats de vides dignes.

En un labor constant, ferma i de llarg recorregut que requereix d'una visió a llarg termini i molta tolerància a la frustració.

El treball d'incidència necessita de:

un diàleg obert i franc inter/intra agents de canvi i agents socials

formació continuada

el treball en xarxes

la coordinació de moltes i diverses voluntats i la capacitat de consensuar

**Gràcies a totes per
participar en aquesta
aventura**

ASSOCIACIÓ DE
PLANIFICACIÓ FAMILIAR
DE CATALUNYA I BALEARS

COOPERACIÓ

